

ELŐFIZETÉS ÁR
 Egész évre 6 frt.
 Félévre 3 „
 Negyedévre 1 frt 50 kr.
 Bérmentelen levelek
 csak ismert közelektől fo-
 gadtatnak el.
 Kéziratok nem adatkak
 vissza.
 Egyes szám ára 20 kr.
 A nyilatkozás minden gar-
 mondosor díjja 20 kr.

ZEMPLEN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETSI DÍJ:
 hivatalos hirdetések: Minden egyes sor után 1 kr.
 Ázonfelül bőllyeg 30 kr.
 Kiemelt díjazású a kör-
 zettel ellátott hirdeté-
 nyekért törmérték szerint
 minden 10 centiméter
 után 3 kr számítatik.
 Állandó hirdetéseknek
 kedvezmény nyújtatik.
 Hirdetést a „Zemplén”
 nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

5670. sz. Zemplénavarmegye alispánjától.

10 főszolgabíróknak.

Tudomás és mihez tartás végett kiadom.
 S. a.-Ujhely, 1889. május 1.

Matolai Etele, alispán.

Másolat.

Magyar kir. belügyminister. 16493/I. szám.
 Körrendelet. Valamennyi törvényhatóságnak. A
 kincstári bélyegzett úrlapokon a m. kir. állam-
 nyomdában kiállított fuvarleveleknek kötelező hasz-
 nálatára tárgyában a m. kir. közmunka és közleke-
 désügyi minister ur a m. kir. pénzügyministerium
 vezetésével megbízott miniszterelnök úrral egye-
 tértőleg f. évi 9543. szám alatt kibocsátott rende-
 letben utasítással láttattak el a m. kir. államva-
 sutak igazgatósága és az összes hazai vasutak
 igazgatóságai arra nézve: minő eljárás lón előírva
 a szóban levő fuvarlevél-úrlapok megrendelését
 illetőleg a m. kir. adóhivatalok számára. Ezen
 rendletben a többi közt befoglaltatik, miszerint
 oly fuvarlevelek, melyek az illetékszabályok értel-
 mében bélyegmentesek, a polgári, katonai, stb.
 hatóságok által a központi bélyeghivatalnál, vagy
 pedig a vidéki kir. pénzügyigazgatóságok székhely-
 én levő adóhivataloknál (bélyeg raktáraknál)
 minden darabért 1/2 kr. fizetése mellett megren-
 delési vévény alapján szerzendők meg. A külde-
 mény feladásánál a fuvarlevelen a törvényes ille-
 tékmentesség indoka világosan megjegyzendő.
 A jelenleg használatban levő fuvarlevél-úrlapok kés-
 letének felhasználására három havi átmeneti időszak
 engedélyeztetik, mihez képest 1889. évi május 1-től
 három hónapon át a kincstári bélyeggel ellátott
 fuvarlevelek mellett az ez időszakra használatban
 levő úrlapok is elfogadandók. Midőn erről a tör-
 vényhatóságot értesitem, egyttal felhívom, hogy
 intézkedjék az iránt, miszerint a hivatalos hasz-
 nálatra szükséges fuvarlevél-úrlapok a fővárosban
 a központi bélyeghivatalnál, a vidéken pedig az
 egyes kir. pénzügyigazgatóságok székhelyein levő
 kir. adóhivataloknál rendelkezésükre meg. Buda-
 pesten, 1889. évi március hó 28. a minister hely-
 tett: Beniczky államtitkár.

738. sz. Zemplénavarmegye kir. tanfelügyelőjétől.

Körölvény.

Tóth János, méhészeti vándortanító, f. évi
 május hó 24-én Ublyán és 25-én Orosz-Hrabócson
 délelőtt 10—10 órákor előadást fog tartani

Midőn erről a néptanító urakat s a méhészet

TÁRCA.

Kegyelet.

Elhunyt az öreg férj. —
 Ifju felesége
 Tengersizre ontja
 Bus könyeit érte.

Ne úgy, gyászos özvegy;
 Száritsd fel könyeid —
 Magadon feledd
 Kedvesed gyöngyeit!

Telekkönyvben.

— Irigylem a boldogságod,
 Drága Elemér barátunk;
 Ily szép, tehermentes vagyont
 Csak elvétve lehet látnunk.

„Tehermentes? . . Van rá három
 Férfihez adandó leányom.”

Ujhelyi Sándor.

iránt érdeklődő közönséget értesitem, egyszersmind
 felhívom, hogy ezen előadásokon minél számosab-
 ban megjelenjen szíveskedjenek.

S. a.-Ujhely, 1889. május 10.

Nemes Lajos,

kir. tanácsos és tanfelügyelő.

Zemplénavarmegye alispánjától.

Közhirre tétel végett kiadom.

S. a.-Ujhely, 1889. május 17.

Matolai Etele, alispán.

Másolat. — 463. 464/áll. sz. Hirdetmény.
 A VII. kerület kir. felügyelője az 1889. évi ápril
 hó 29-én és május hó 1-én kelt 332. és 333. számú
 rendeleteivel a budapest-kassa-dukla államut Szvi-
 dniki ntmesterségében lévő 294. és 377. számú
 hidak kijavítását továbbá a 387—388 km. közti
 védgátak helyreállítását 601 ft 62 kr. illetve 377
 ft 53 kr. összesen tehát 979 ft 15 kr. összeg ere-
 jéig; továbbá a budapest-kassa-dukla államut
 286—288 km. szakaszán lévő 39. és 42. számú
 mütárgyak helyreállítását 827 ft 56 kr. összeg
 erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok
 foganatosításának biztosítása céljából az 1889. évi
 május hó 27-ik napjának d. e. 11 órája; végül
 a nagymélt. m. kir. közmunka és közlekedési mi-
 nisterium az 1889. évi április hó 30-án kelt 15055.
 számú rendeletével a budapest-kassa-dukla ál-
 lamut 394—395 km. szakaszán lévő 410. számú
 mütárgy ujonnan helyreállítását 1580 frt 45 kr
 összeg erejéig engedélyezte. A most említett mun-
 kálat foganatosításának biztosítása céljából az
 1889. évi május hó 28-ik napjának d. e. 10 órá-
 jára a sárosvármegyei m. kir. államépítészeti hiva-
 tál helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytár-
 gyalás hirdettetik. A szóban forgó munkálatokra
 vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek
 a nevezett magy. kir. államépítészeti hivatalnál a
 rendes hivatalos órákban, naponként megtekint-
 hetők. Kelt Eperjesen, 1889. évi május 7-én. A
 főnök megbízásából: Garai Ödön, kir. mérnök.

Állami közigazgatás.*

(—sy) Alig három éve annak, hogy
 megalkottattott a törvényhatóságokról szóló
 1886. XXI.t.-c. és ezzel kapcsolatban mó-
 dosítottak a községek életét szabályzó tör-
 vények, mindezeket pedig megelőzte a tiszt-

* E figyelemre méltó cikket a „Máramarosi Lapok”-ból
 vettük át, hogy alkalmat adjunk e napirenden álló kérdésnek
 minden oldalról való megvitatásra. Szerk.

Nevelésünkről.*

(Folyt. és vége.)

Az ilyen megegő és maguktól járó s több-
 féle természeti tulajdonsággal felszerelt játékok
 nem érnek semmit. Hanem igen nagy becsük
 van az ugynevezett építő játékoknak, meg az olya-
 noknak, melyekkel mozog, fut a gyermek. Az
 a broncs, a kis szekér, de ez sem fából, hanem
 drótból. Mindezek felett állanak azok az olcsó
 kőgolyócskák, melyek különösen a nagyvárosi
 gyermekeknek valóságos jótévedő. Olyan helyen,
 hol nincs mező, erdő, kert, a hol a gyermek fut-
 kározzon, csak ezek a golyók nyújtanak neki szó-
 rakozást. Eldobja, gurítja, keresi, fut utána; keze,
 lába egyformán munkában van s egyformán erő-
 södik. S a mellett a papákat az ilyen golyó drá-
 gasága miatt nem is teszi holdkórossá. 500 da-
 rabot adnak 60 kr-ért. Egyik karácsonytól a má-
 sikig megéri vele a gyermek.

De az ilyen golyónak maguk a papák szok-
 tak ellenségei lenni, mert ha a golyók szanaszét
 vannak a szobában, a papa igen gyakran rájuk
 lép s rendesen majd folbukik rajtuk. Én azonban
 esedezem a mamákhoz, hogy inkább tiltsanak
 meg a papáknak mindennemű sétálást és járkálást
 — a minnek más oldalról is meg lesz a maga

* A zemplénavarmegyei orvos-gyógyszerész egyesület
 által rendezett népszerű ismeretterjesztő esték sorozatában 1889.
 évi február hó 25-én felolvasta: Voress Ferenc.

visezők minősítéséről szóló törvény. A tör-
 vényhozás mindezen alkotásainak célja volt
 történelmi alapon, a létező intézmények kere-
 tében megjavítani a közigazgatást és össz-
 hangzásba hozni az állami igazgatásnak vala-
 mennyi ágazatát.

Az állami közigazgatás kérdése mind-
 ezek dacára ismét felszínre került és ugy
 a parlamentben, mint a sajtóban beható
 eszmecsere tárgyává vált. Kétségtelen jele
 ez annak, hogy a közigazgatásra vonatkozó
 eddigi törvényekkel az óhajtott célt elérni
 nem sikerült s habár vakság volna tagadni
 a közállapotokban beállott jelentékeny javu-
 lást, de a meg-megújuló kísérletek ugy
 látszik letörték azoknak a reményét is,
 a kik némi változtatással és szigorubb kor-
 mányzással a régi vármegyét fenntartható-
 nak hitték. Más idők, más emberek! A ki
 elfogultatlanul itél, be kell látnia, hogy
 ezeknek más intézmények kellene. A köz-
 igazgatás terén összetorló feladatok a
 dilettantizmus jóakarásával többé el nem
 intézhetők; minden tisztviselőnek nemcsak
 egy egész élet alapos tanulmányára, de
 egész munkaerejére szüksége van, mely más
 foglalkozással meg nem osztható. A ki hiva-
 talra vállalkozik, annak a szükséges előkép-
 zetség megszerzése után tanulni és dolgozni
 kell s ha ennek megfelel, más foglalkozásra
 ideje nem marad.

Állami fejlődésünk természetes követke-
 zése mindez, mi a munkafelosztás azon alak-
 ját vonja maga után, hogy az elfoglalt munka
 kört kiki teljesen betöltse. Azok az egysze-
 rübb életviszonyok, a mikor lehetett gaz-
 dálkodni és egyéb haszonhajtó foglalkozás
 mellett hivataloskodni is, többé vissza nem
 varázsolhatók. A verseny nagy küzdelemben
 ma már az is elmarad, a ki egy téren egész
 erejével nem igyekszik érvényesíteni élete
 feladatát, a ki azután még a lanyha tevé-
 kenységet is megakarná osztani, az épen
 távol marad a sikertől. Rend, fegyelem,
 szakképzettség és teljesen odaadó tevé-

haszna, — minthogy az ilyen golyócskák szám-
 úzzék a gyermekek boldogságának tényezői közül.

Mikor az időjárás megengedi, természetesen
 legyen kiinn a gyermek, de ne egy világgyűlölő
 bonn vagy kétségbeesett nagynéni, vagy tudatlan
 parasztasszony ügveljen rá! — vigye ki a szülő,
 vagy testvér az udvarra, adjanak ott egy székér
 homokot neki s hagyják ott játszani. Nem kell
 attól félni, hogy szeme, szája tele lesz, vagy hogy
 ruháját bepiszkolja, hát minnek találták ki a musz-
 kavászt, ha nem gyermek-ruhának?!

Leánygyermeknek éppen így meg lehet vá-
 lasztani a játékot. Holmi szajátogató, szemfor-
 gató, nyekegő babák selyem kontósba, csipkébe,
 tollköpönyegbe burkolva teljesen fölöslegese-
 Csinalja meg a ruhát maga a gyermek, ugy a hogy
 tudja, legalább korán megtanul varrni. Mig a
 cifra cipőkkel, kalapokkal, kontósokkal s uram
 bocsá! még kesztyűkkel is ellátott óriás baba
 hiúvá teszi a gyermeket, addig másrésztől a vele
 való játszás érdekességét hamar is elveszi a gyere-
 kettől. Ha nem ő csinálja a ruhát, nem is kíméli
 meg, de ha a mama segít neki, ösztönzi rá s fel
 is ügyel a varrásra, akkor a baba-ruha sokáig el-
 tart. A kis leány pedig rászokik a takarékoságra
 s a nagy leány veszi hasznát. Mivel a nőt hiva-
 tása a csendesebb foglalkozásra ösztönzi, azért kis
 leányok inkább szeretik a csendes játékot. Kony-
 haedények, skatulyák, kis mozsarak és kis evő-
 eszközök mindig kedvesebbek a kis leányoknak,

kenység ma már nélkülözhetetlen feltételei a jó közigazgatásnak. Csak hogy mindezt a mai intézmény keretében mindenütt megvalósítani nem sikerül.

A főispánok kiszélesített hatásköre sem hozta meg mindenütt az ohajtott eredményt. Vannak főispánok, kik az adott jogot nem gyakorolják, aki pedig él vele, legfőképpen két akadály állja útját törekvésének: az a körülmény, hogy a közigazgatás közvetlen vezetése hatáskörén kívül esik és az hogy számolnia kell azokkal a tényezőkkel, a melyekkel az illető vármegye rendelkezik. A melyik főispán nagyon él fegyelmi hatalmával vagy a közönség inye ellen gyakorolja kijelölési jogát, az szemben találja magát a vármegyei közvéleménnyel és lejárattja. Egyik a kényelem kedvéért, másik a jó egyetértés miatt, némelyik azért is, mert a közigazgatáshoz nem ért, kénytelen a szolgálat oly megsértésére is szemet hunyni, a mely szigorú megtorlást követelne, vagy el kell tűrni oly tisztviselő hivatalban maradását, a ki feladatát betölteni képtelen. A ritkább esetek közé tartozik, midőn valamely főispánnak sikerül a közigazgatás szervezetéből a hivatalban elemeket kiküszöbölni és a kötelességérzet oly fokát meghonosítani, mely a jó közigazgatást lehetővé teszi, anélkül, hogy le ne járassa magát.

A mai intézmény eme gyöngeségei érelték meg a kérdést odáig, hogy a vármegyei közigazgatást kinevezett és szolgálati pragmatikával biztosított tisztviselők kezébe tegyék le és a magánérdeket érintő vitás kérdések felett közigazgatási bíróságok döntsenek. Azt hisszük, hogy eme gyökeres reform sokáig nem késztetik s azt még a főispáni karban beállott változások sem fogják késleltetni.

A reform alapvonásaival azt hisszük ma már mindenki tisztában van s a feladat nehezebb részét az a kérdés fogja képezni, hogy a törvényhatóságok önkormányzati hatásköre miképpen alkottassék meg úgy, hogy a közönség befolyása, ellenőrzése és bizonyos fokig rendelkezése biztosított és az érdeklődés ébren tartassék? Mert nem hisszük, hogy akadjon Magyarországon oly merev centralista, aki a vármegyéket önkormányzati hatáskörét feladni akarná; ez ellen tiltakozik fajunk jelleme, multja és közéletünk minden tradíciója.

A feladat nehézsége abban áll, hogy úgy vonjuk meg az önkormányzati testületek hatáskörét, miszerint az egyrészt a gyors és akadálytalan igazgatásra bénító hatással ne legyen, másrészt az autonóm elemek közvetlen tárgyismerete és a közönség akarata is érvényesüljön, amelynek elnyomásával ellankadna az érdeklődés is. Hogy ezt elérhessük, nézetünk szerint a mai hatáskörök lényegesen megváltoztatán-

mint a fa- (nem eleven) katonák és szivesebben is ülnek benn a szobában. A gondos anya hivatása megítélni, hogy míg a gyermek benn a szobában kis játékaival a női teendőket tanulja meg, addig künn a szabadban is megkeresse a maga játékaikat. S itt különösen a kert az, hol kis leányok megtalálják a magukhoz méltó játékokat. Adni kell nekik egy kis kertet, egy pár negyszög-méternyt csak; kis ásót, kis kapát, kis gereblyét — s több szórakozást és élvezetet nyújtottunk a gyerekeknek, mintha megvettük volna a játékszer-árusok minden hajás és hajatlan bábuját.

„Hja! de elszüti a nap a szegényt!” — sóhajt fel valamelyik mama kicsinyére gondolva. Ne higgye asszonyom! akkor, mikor szükség lesz arra, hogy leánya arcának fehérsége elvegye a mi eszünket, majd ügyel a kicsiny magára!

Sok hiba követtetik el a képes könyvekkel is. Lelketlen kufárok, kik nem kimélik a gyermeki kedély tisztaságát és épségét, temérdek fércművet adnak el karácsony és másféle alkalmakkor. Holmi középkori spanyol és francia ruhába öltözött kék, zöld, sárga, fehér, vörös vagy fekete hercegek szerepelnek igen gyakran és nyelik el a kis gyermekeket tucatonként. Öreg asszonyok, kik szákszámra rabolják el a kis leányokat és sülvőve lakomázzák fel őket, vagy nagy ollóval felfegyverzett szabók, kik valóságos hóhéri nyugalommal vágják le a kis gyermek ujjait, a miért az a kezeit szopta. Láttam képes-könyvet, hol

dók. A közgyűléseknél meghagyandó volna mindaz, amit a köz- és helyi általános érdekű kérdésekben gyakorol, sőt kiszélesítendő volna akkép, hogy a törvényhatóság területét általánosságban érdeklő kérdésekben végérvényesen határozzon, ellenben a gyors ellátást igénylő igazgatási ügyek az egyes tisztviselők hatáskörébe volnának utalandók. Minthogy a helyes reform más-kép nem képzelhető, mint úgy hogy a főispán maga vezesse, mint munkálkodó és intéző tisztviselő a közigazgatást, a közgyűlésnek meg kellene adni a jogot is, hogy elnökét és az előadókat maga válaszssa, hogy határozataiban a tisztviselői befolyás ne feszélyezze. Ha feladatává tesszük a törvényhatóságnak a tisztviselők ellenőrzését, akkor biztosítani kell a szabad mozgást minden irányban és megtiszteltetést involváló állásokat kell kreálni, hogy az autonóm elemek díjtalan közreműködését biztosítsuk. A kormány politikai befolyásának szabályozása szempontjából is szükségesnek vélnök, hogy az autonóm testületek a tisztviselők befolyása alól teljesen kivétsenek.

A közigazgatási bíróság mellett, melynek hatáskörébe kellene a fegyelmi ügyeket is terelni, fentartandónak vélnök a közigazgatási bizottságokat is szakelőadókkal, azonban szavazati jog nélkül, kik közé az erdőfelügyelő is felveendő volna, ugy azonban, hogy eme bizottság mai sok albizottsága mind megszüntetessék. Az elsőfoku elintézésre nézve azonban az igazgatás sikere és gyorsasága miatt kívánatosnak vélnök az egyes tisztviselők hatáskörének tágitását a felelősség minden garanciájával, miután a tapasztalás azt igazolja, hogy a testületi rendelkezés lassu is, nehézkes is.

Nem kevesebb nehézséget képez az állami igazgatás egyéb ágainak összhangzásba hozatala, mire nézve ez eddigi törvények az utat megjelölik ugyan, de a tapasztalás által igazolt szabatosság szempontjából a kérdés megoldása gondos körültekintést igényel.

Eme vázlatos gondolatokat az eszmecsere szempontjából vetjük fel, most midőn ismét szóba jött az állami közigazgatás, hogy foglalkozzunk minél többet a még fogamzásban levő kérdéssel. Csak akkor, ha a nézetek, eszmék tisztulnak, ha a főbb kérdésekben bizonyos közvélemény képződik, juthatunk abba a helyzetbe, hogy a gyakorlati igényeknek megfelelő és célszerű alkotásokkal gyarapíthatjuk törvény-tárunkat.

Vármegyei ügyek.

Séra István † A szerencsi járásnak nyugalmazott szolgabírája, *Séra István* meghalt. A kik ösmerték a jó öreg *Pista bácsi*-t halálának hírére lehetetlen, hogy vissza ne emlékezzenek a kör-

vad versekkel fűszerezve volt előadva az éretnes Misi és a rozsgyurica párhuzamos élettörténete s hol a rozsgyurica belefult a tóba, vagy oda nyomta az ajtó, melynek sarkából a srófokat kiszedte s több eféle.

Mindezek arravalók, hogy idejekorán kifiamítsák a gyerek észjárását, hóbotossá és üres fejűvé, izléstelené tegyék a gyermeket. S mégis ezeket veszi a közönség, dacára hogy ma már kitünő írók állanak a gyermekirodalom szolgálatában. Pósa Lajos és Győry Vilmos a gyermekirodalom remek gyöngyeit irták meg több kötetben s míg ezek a könyvtárosok polcain porosodnak, addig másfelől a különböző színű hercegek ijesztgetik a kis gyermeket.

De nincs is azokban a Gyuricás, meg herceges képes könyvekben semmi magyar; külföldről importált haszontalanságok azok, s a helyett százszor többet ér, ha lovazni bocsátják a gyermeket.

Ha megengedik, szólok még — de csak egy pár szót — a testi büntetésről. Az elmondottak után kérdezheti valaki, s méltán, hogy: „hát tisztelt ur, mit szól ön, szabad-e megverni a gyermeket? helyes-e az? Kérem, itt a felelet: A nevelésügy legnagyobb tudósai és apostolai folyton vitatkoznak a fölött, hogy kell-e? szabad-e verni a gyermeket vagy nem? s már némi megállapodásra is jutottak, mely megállapodás ha nincs is nyíltan kimondva, de terjedelmes munkákból ki-

ben egyszer s másszor kellemesen eltöltött időre. Halálának híre nem jött váratlanul, mert a 78-ik életével beállott gyengeség állandó vendége lett az öreg urnak. Mikor a mult évben fiát, a csak-tornyai kir. aljárásbíró elrabolta szeretetétől a szivtelen halál: e vesztesség annyira megtörte kedélyét, hogy nyugalomba kívánkozott a közpályáról, melyre mint vmegyei rendszerinti esküdt 1861. évi jan. hó 1-én lépett. Mikor a mult évi május hó végén panzionálták, a hozzá közelállók megjósolták, hogy *Pista bácsi* nem fogja elérni a 80-ik életet. Egyszerű volt élete — egyszerű lesz emléke is.

Sok eredetiség volt benne, sok jó és rossz napokat élt át. Ha ezekről a verőfényes és borús napokról meghitt barátai körben regélni kezdett, hallgatói éber figyelemmel lesték ajkáról a szót s vele együtt sirva-vigadtak.

Utolsó élvezetet talált a 20 □ ölön saját használatára termelt szűz-magyarban. Ettől a kedvteléstől is megfosztotta a dohány-monopólium szabályozása. Saját természetét, mire büszke önérettel szeretett hivatkozni, ő, ki a dohány-monopólium behozatala óta mindig csak *»szűz-dohányt«* szitt, szivarért s trafikért soha egy árva krajcárt sem adott ki, tovább nem élvezhetvén: erős dohányos létére igazi önmegtagadással helyezte örök nyugalomba ezüst-kupakos, címeres, öblös pipáját. Az utóbbi időben valóságos remete-életet élt jól gondozott kertjében a fűzfa sorok közt elfutó kis patak mentén, a nem sok idő előtt még kis malmot hajtó „zugó” egyforma csörgése mellett, elmerengve a multakon s kinevetve a zajosabb élet léhaságait.

Mint szolgabíró a gyakorlat embere volt. Nehezére esett, ha eljárása közben a törvényre kellett támaszkodnia és épen azért nem nagy örömmel simogatta a törvénykönyvek lapjait. Nem egyszer megtörtént, hogy csak hiréből ösmervén az előtte fekvő konkrét esetre szabott §-t de azt sem akarván elárulni az ügyfelek előtt, hogy a §§-okkal hadi lábón áll: oda szolt a vele egy szobában dolgozó tisztársának. „kedves uri öcsém, *quid faciendum?*” Azután legöblösebb pipájára gyujtva, annak bodor füstjéből olvasta ki a §-t s elintézte az ügyet oly akkuratósan, hogy eljárása csak nagyritkán lett fellebezés tárgya.

Sokat, nagyon sok eredetiséget lehetne még elmondani a „jó Pista bácsi”-ról, de az nem tartozik e sorokra, melyek csak az ő emlékének megörzésére vannak szánva.

Most már ott aluszsza örök álmát a legyebényei kis temetőben. Mi, egykori tisztársai, kik jelen nem lehetünk a végtisztesség megadásánál, innen a távolból mondunk utolsó „isten hozzád”-ot.

Az egyszerű koporsóra a tisztársak nevében *Matolay Béla* járási főszolgabíró tett koszort. Bucsuzó szavai minden jelenvoltat mélyen meghatótak. Ugy végzem, ahogy ő végezte: „Siri álma legyen csendes, emléke maradandó!”

S—y S—r.

Heti vásárok. A kassai kereskedelmi és iparkamara által gyűjtött adatokból kiderült, hogy vármegyénk több vásárjogosult községében heti vásárok nem tartatnak. A heti vásárok kiváló fontossága, a községek élelmezése szempontjából tagadhatatlan és amely község ily vásárokkal nem bír, annak lakossága vagy reá van utalva a szomszéd községek ilyen vásárainak látogatására, vagy csupán idő- és pénz pazarlás mellett képes élelmi szükségleteit fedezni. Ezek és hasonlóak voltak az okok amiért a kamara felkérte a vármegye alispánját, hogy a vásárjogosult községeket a heti vásárok tartásának fontosságára figyelmeztetvén, őket ez irányban való folyamodásaiknak mielőbb leendő beadására serkentse.

olvasható és levonható eképpen: semmi esetben sem szabad a gyermeket megverni s a testi büntetés teljesen eltörendő: éppen ezért alkalmoszerűleg minél jobban meg kell döngetni a gyereket!

Azt hiszem, ez elég világos és érthető. A tudomány fáklója oly magasan, tőlünk, nyomorult parányoktól annyira távol ég, hogy mi, e föld színén botorkáló szomorú kodalakok, nem látjuk e fákló messzeható fényét, s nyugodt lélekkel megelégedhetünk avval, hogy valamint mi nem haltunk meg a testi büntetés sulya alatt, épp úgy nem fognak meghalni unokáink s késő ivadékaink. Lám, például nekem e téren szomorú s valóban könyekig megindító egyéni tapasztalataim vannak s mégis mindeme tapasztalatok dacára is kérdem: meghaltam-e én? ugy-e nem? s önök, kiknek szintén lehetnek tapasztalataik, kérdezhetik maguktól meghaltunk-e mi? A felelet gondolom elég világos: nem. Nem haltunk meg, sőt alapos reményeink vannak, hogy egy-hamar nem is fogunk meghalni!

Hölgyeim és Uraim! Elmondottam, a mit ohajtottam. Köszönöm türelmüket, s ha csak egy kis haszna lesz is annak, a mit elmondottam, meg vagyok fizetve; de ha unatkoztak felolvasásom alatt s örülnek a végének — *ki* vagyok fizetve.

Levelezés.

Parnó, 1889. május 14.

Tek. Szerkesztő ur!

Annai rémtörténetet kénytelenek ma már a lapok regesztrálni, hogy teljességgel nem lehetett szándékomban e fajtákkal épen becses lapját keresni fel. Ugyanazért a f. hó 11-ről 12-ére való éjjel községünkben dühöngött tüvészst is hírestől, mindenestől meghagytam volna a magunk bajának, ha mégis nem találtam volna szükségesnek az epilogust azért hogy kitűnjék: miként történhetett, hogy dacára az elég csöndes iedőnek, mégis 74 lakház és 33 melléképület — köztök az iskola és tanítólak — pusztult el alig pár óra alatt.

Noha az ok mindenki előtt világos, ki a vidékünk faluiban szokásos építkezési slendriánt valaha megfigyelte, legvilágosabb volt az mégis Parnón, hol a mentést merőben lehetetlenné tették a mindenféle szalmatetős lommal teleépített helyek.

A külömben is szük udvarok majdnem mind-egyikében ott áll, még pedig szorosban a szomszédház eresze alá építve, a magtár, sertésol, s fölibe házmagasságyaira összehalmozva a tuzifa, mely többnyire rözse, melyektől boldog időben is alig mozoghatnak udvaraikon a lakók, és melyek tüz esetén ugyanannyi összekötő tápjai a pusztító elemnek és okozzák, hogy a legcsendesebb időben is öt-hat ház áll lángban.

Igy történt ez itt is, s csak is ez magyarázza meg, hogy ujonatuj épületek földig égtek, hogy annyi lángtól megcsapott ember ma is félig vak még; mert az udvarokon, épen a fentieknél fogva, lángtengeren kellett áthatolni.

Mindig is érthetetlen volt előttem, hogy míg városokban hatósági ellenőrzésnek van a tulajdonos építkezési izlése alárendelve, az alatt falun senki és semmi sem korlátozza ezt az izlést.*

Pedig alig egy évi időközben csak vidékünkön is két szomszédközség: *Visnyó és Parnó* sirattak már meg ezen tetszésszerű építkezés és tüzanyag-összehalmozási szabadalomnak borzasztó következményeit; itt is, ott is a teleépített udvarok okozták nagyrészen az alig kiszámítható kárt.

Bekezdésemhez hiven, tartózkodom az iszonyu részletek kiszínezésétől; mert célom nem volt más, mint rámutatni egyikére azon főokoknak, melyeknek következménye egész községeknek pusztulása.

Végzetlen szolgálót tennének a jövőnek az arra hivatott tényezők, ha *úgy a nagynehezen megmentett nyugoti falurész udvaralából a tüzelő anyagot eltávolíthatnák, valamint szigorun felügyelnének a leégett falurész miként leendő építkezésére.*

Fodor Sándor.

Hirek a nagyvilágból.

Vámbery Ármán, hazánk jeles tudósa, mint évről évre rendszerint tenni szokta, most is ellátogatott Angliába, hogy ottan népgyűléseken, tudósok, politikusok és diplomata körében tetteket rendezzen Oroszország keleti politikája ellen s rokonszenvet keltsen Albionban Törökország mellett. A magyar tudóst úgy az angol udvarnál, mint az előkelő társas körökben mindenütt szívesen látták, sőt ünnepelték. A Törökország modern haladásáról tartott felolvasás után az egyesült külügyi társaságok elnöke Vámberyhoz üdvözlő feliratot intézett, melyben kiemelte, hogy Anglia és Magyarország oly kötelek által vannak egybefűzve, mely csak mindkettőjük veszedelmére bontható meg.

Török-német barátkozás. A szultán levelet intézett Vilmos német császárhoz, melyben megkérte, hogy Athénből való visszatértekor szerencséltesse Konstantinápolyt látogatásával.

Németországban munkás lázadás van. Vesztfália tartományban Bochum körül fekvő köszénbányáiban 70 ezer bányász megtagadta a szolgálatot. Tüzelő-anyag hiánya miatt kénytelen lesznek a köszénkészletüket Vesztfáliából nyerő gyárak is működésüket beszüntetni, ami roppant károsodásokat vonhat maga után. A töke korlátlan uralma ellen forradalomra készülnek munkások ezrei. A német császár aggodalommal gondol az eshetőségekre; a munkás csapatok küldöttségét, mely a munkabér alacsonyágáról panaszkodott. II. Vilmos császár előtt, mérsékeltre intvén, ígéretet tett nekik, hogy ügyüknek méltányos kiegyenlítését siettetni fogja.

A franciaországi zsidóság, a párisi főbbi javaslata alapján elhatározta, hogy az 1789-iki forradalom évszázados fordulójára alkalmából nyilvános hálaadó isteni tiszteletet tart s a párisi Rue de la Victoire-ban lévő zsinagógáját emléktáblával jelöli meg. A márványlapról aranyos betűk fogják hirdetni a nagy nevek tulajdonosait, kik a

* Igy volt a múltban, de másként lesz a jövőben. A vármegye építkezési szabályrendelete, melyet lapunk hivatalos részének ez évi 2-ik számában ösmertettünk, van hivatva arra, hogy a t. cikkirő által említett tűzrendőri mizériáknak elejét vették.

forradalom kitörésétől a jelenkorig a zsidóság jótévedői voltak.

Hirek az országból.

Erzsébet királyné egészsége, wiesbadeni jelentések szerint, örvendetesen javul. Adja isten, hogy mielőbb teljes erejében felépüljön!

Szilágyi Dezső igazságügyi miniszter, f. hó 12-én megjelent pozsonyi választói körében, hogy tőlük átvéven képviselői mandátumát, megköszönje osztatlan bizalmukat. Az igazságügyminiszter a választókhoz intézett beszédében hangsúlyozta, hogy a kormánynak minden egyes tagja egyetért abban, hogy jó közigazgatást kell teremteni *állami kinevezéssel* és az önkormányzat szervezésével.

Apponyi Albert gf., hogy időnkint megmegújuló gégebántalmaitól szabaduljon, orvosi rendeletre Gleichenbergbe utazott a fürdő használata végett.

Hősök emléke. A kenyérmezei csataterén felállított emlékoszlopot f. hó 30-án fogják nagy ünnepeiséggel leleplezni.

I. Géza király sírja. Vácson, a Ferencrendiek kertjében, ásásokat rendeznek I. Géza király sírboltjának felkutatása végett.

122 éves ember. Déváról írják, hogy ott e napokban halt meg a város és vidék legöregebb embere, *Vigh Károly* 1848/49 iki honv. ezredes, ki 1767 ben született.

Pauer János székesfehérvári püspök, buzgó főpap és jó hazafi, hosszas gyöngékedés után székvárosában f. hó 15-én elhunyt. Mint hazafi azzal róttá le kötelességét, hogy a kormányzása alatt álló német és szláv ajku hivelkel a magyar állameszmét megszerettette. Mult évi aug. 20-án ünnepeelte áldozópapságának ötvenedik évfordulóját. Áldás emlékére!

Színház.

Akvileja veszedelmének közeledését érezvén a golya-család, írja Attila kun király krónikása, felszedte magát, áthurcolkodott a barátságos szomszédba, hol kedves otthonra talált és szépen gyarapodott. *Halmay* is úgy gondolkodott, mint az a golya-család s úgy is tett. Ha már a csatazaj csakugyan ellensége a muzsáknak (Ujhely és vidékén pedig most a kortéziák csatazaja harsog) felszedte magát s átvándorolt a muzsa fiák kedves tanyájára: *Sárospatakra*. Ujhelybe való visszaköltözökését kilátásba is helyezte, nem is. Ibis — redibis-féle bucsuzója a *Híves* szinlapján így szól: Mélyen tisztelt közönség! Midőn a helybeli ujjonállítási és követválasztási mozgalmak miatt e mai előadással működésem egyidőre befejezem — kedves kötelességemnek tartom a n. é. közönségnek irántunk tanusított pártfogásáért köszönetemet nyilvánítani s kérni, hogy tartsanak meg szives emlékezetükben. A viszontlátás reményében, tisztelettel: *Halmay Imre*, szinigazgató.

A hét szini krónikája ez:

Szombaton, máj. 11-én *A kis hadnagy*, operet 3 felvonásban. Szövegét írta: K. Kyss Géza (Eperjes sz. kir. város főjegyzője), zenéjét szerzette: *Barna István*. A kizárólagosan honi és vidéki műtermékek jó híre nagy közönséget vonzott színházunkba. A »Zemplén« referense elháríthatatlan okok miatt csak a második felvonáson jelenhetett meg, s így nem *hallás*, hanem csak *hallomás* után adhat számot az est történetéről. Burkus meg a muzsika háborus frigyét keresnek, s mindketten a kacérkodó francia felé nyújtják kezüket. Franciaország képviselője Szt.-Péterváron egy fess hadnagyocska (*Halmayné*), afféle modern orléáni szűz, uniformisba bujtatott némbor, aki sorra bolondítja a leányokat, ráadásul a diplomatakat is. Végre Aglája orosz hercegnő (*Korcsek V.*) szive lángra lobban a délceg dragonyos hadnagyocska iránt, de Dimitri orosz herceg (*Nógrády*) szive is tüzet fog, mint a tapló s izzó szerelemre gerjed a nő képeben személe tévedt kis hadnaggyal szemben. A burkus diplomatát lóvá teszik, Orosz- és Franciaország egymásba szeretnek, hadi frigyüket Dimitri herceg és Chevalier d' on, a kis hadnagy, házassága követi. A darab meséje mulattató bonyodalmakból fejlik ki csattanós történeté. Ez az író érdeme, aki nőnemű-hősét belépő dalának egyik csinos szakában így mutatja be:

„Egy délceg ifju, szép tisztcske
A hölgyvilág kedvence volt.
Rajongott érte sok menyecske
Mert igen szépen lovagolt.
Ha kardját megcsörögteté
Mind oda léptek öfelé —
Ah! mondák, mily kedves s csinos
Fess dragonyos, az bizonyos.“

A zeneköltő kevésbé volt szerencsés. Hangulatot keltő duettjeit leszámítva, melyek tagadhatatlanul beválnak, zenei koncepciója operet-skálának emlékeztetés sorából van összeröva, inkább a siető, mint hivatatlan kézzel. Egyébként a *Kis hadnagy* bemutatója Ujhelyben sem vallott csufot. Közönségünk fejlettebb műizlése nem vonakodott a siker bizonyítványára odajegyezni — az *impr-*

matur-t. Halmayné eleven játékaért, fényes toaletjeiért s ráadásul kedvesen dévajkodó dalaiért minden jelenésében sűrűn tapsolták. *Nógrády, Korcssek V. Deák P.* (Tarlátán káplár), *Andorfi* (Blankenstein báró, porosz diplomata) a kitünő primadonna mellett ma is jeleskedtek.

Vasárnap, máj. 12-én *Az ingyenélők*, népszimnű 3 felvonásban, írta: Vidor Pál, zenéjét: Szentirmay E. és Serly Lajos. Sok józúséggel bélelt fővárosi életkép, affajta polgári szimnű, mely erősen huz az alsó komikum régiója felé s hivatva van arra, hogy drót-madragon rángatott marionett-alakjainak szemlélésén a vasárnapi közönség nagyokat mulasson. Boros János (*Deák P.*) rüppökös szegletességén, Weiner Vimos (*Andorfi*) trotoárhösködésén s kivált mesterien variált „kiszi hand“-jain, Balogh Pista (*Halmay*) felsült szélhámoságán, a „Csengő Érc-Dalkör“ (Mátray, Kunossy, Nagy Gy. és Balogh) alkalmi zöngedelmeiben (még jó-reggelt is kvartetten kivánnak) a fővárosi „expressz“ bicogó járásán ember-ember hátán kedvére mulatott, ott fent a színházi kakasülöben. A valóban népies elemet Kis Sári (*Halmayné*) és Furge Jani (*Földváry*) képviselték, akik élénk játékkal s gyujtó népdalaikkal felvillanyozták a tömött padosorokat.

Hétfőn, máj. 13. *A Tolonc* Tóth Ede népszimnű 3 felvonásban. Azt mondják, s ki merné tagadni, hogy a színész szüggerál a szinpadról vagyis érzelmevilágát, melyben szerepe szerint él és mozog, átsugározza, átsugallja nézőségére. E pszichofizikai igazságot a *Tolonc* estéjén igazolva éreztem — magamon. Normális állapotban, hogy úgy mondjam, ép testtel s ép lélekkel léptem át a templom küszöbét s mikor kijöttem... *szüggerálva* voltam. Szemfogamat fájdalom csipkedte, a torkom pedig berekedt, mint egy kortes gégája. A rekedtség *Csorba János*-tól (Kontra Miklós) a fogfájás *Nagy Vilmá*-tól (Angyal Liszka) ragadt rám. Egy jó barátom másnap reggel érzékenyen panaszkodott, hogy egy csintalan zsidó-leánykával összepereelt. Ő is a szüggeráció hatása alatt állott, az *Andorfi* (Lőrinc zsidólegény) meg *Balogh Lujza* (Rézi) szüggerációja alatt, akik a szinpadon formaliter összeszóalkoztak. Már *Veress*-t akartunk kiáltani, de eszünkbe jutott, hogy ő csak szinpadri rendőr. Belenyugodtunk tehát abba, hogy e kázus, ujhelyiesen szólva, majd feliródik s elintéződik a Halmay „fekete táblá“-ján.

Kedden, máj. 14. e szini évadban másodszor *A suhanoz* c. operet Halmayné jutalomjátékául. A tágas színház sűrűn benépesült. *Halmayné* alig győzte fogadni s köszönni a lelkesnél lelkesebb óvációkat, mikkel hálás közönsége megérdemelt jutalomként kitüntette. A tüntetés ekhóját „pro aeterna memoria“ mi is feljegyezzük: *éljen!*

Szerdán, máj. 15. d. u. 6 órakor *gyermek-és népelőadásul* felére leszállított helyárrakkal, *A vén bakancsos és fla a huszár*, népszimnű 3 felvonásban. Írta: Szigeti József. Zenéjét szerze: Bognár J. A gyermek-publikum seregestül foglalta el a nézőtér s a kitünő előadásban pompásul mulatott. A szereplők, mintha avval a tudattal játszottak volna, hogy ők most *jövő* számára dolgoznak, emberül oldották meg feladatukat. Ha annyit csuklottak, mint a mennyit emlegették őket otthon esti 9 óra körül a vacsorázó gyermekek, másnap mind a három patikában jó kelete lehetett a csuklást elszüntető tinkturáknak. Az a bolondos Frici-bácsi (Andorfi) az a csokolni való kedves kis Ilonka-néni (Nógrády) az a szószátyár Kántor-Lidi (Nagy Vilma) az a ezermester vén bakancsos, a jó Mihály bácsi (Deák Péter) az a álnoklelkű csapláros (Mátray) az a pityókös kántor (Nagy Gyula) az a szegény, jólelkű Laci-siu (Földváry) és a többi és a többi bácsi meg a néni sorra mind kritika alá kerültek otthon a beszédes gyermekajkakon, melyek még másnap reggel is arról beszéltek, amiről álmodtak: a vén bakancsosról és fiáról a nyalka huszárrol. Ebből látszik, hogy a darab az ártatlan gyermeki kedélyt kellemesen érintette. A nagy kispublikum azt uzeni, hogy a kellemes estét igen szépen köszöni kedves Halmay direktor-bácsinak.

Csütörtökön, máj. 16. Andorfi Péter javára »Egy krajcár« c. énekes bohózat 6 képbén. Bohókás ötletek szellemes vegyületek vártuk az *Egy krajcár* képeben. Calódtunk. Az Andorfi féle krajcár nem volt tényes, sőt helyenkint erősen befogta a skurrilitás penésze. Hangsúlyozzuk, hogy *erősen*: mert habár jól tudjuk, hogy az obszcén meg a komikum az élc sziporkázó tüzével összeforrasztatók, s forgalomba is hozható az apró pénzzel való fizetésnél: pálcát kell törniük az olyan tréfák fölött, melyek a színházi nevetetést felcserélik a vásáros bódék megröhgögtetésével. A csinos számú közönség avval mondott bírálatot az *Egy krajcár* fölött, hogy előadás után néma csendben távozott.

Pénteken, máj. 17. *esidőszertint bucsulőadásul* *A híves, Karczag Vilmos* nagyhatású társadalmi szimnűve adatott a helybeli szegényalap javára. A bevétel nem fedezte a napi kiadást sem. A hívesnek rövidre szabott meséje ez: Hazay Sándor gyáros (*Bagi Gy.*) ifju házias, a bor mámorában, a pince gözében könnyelmű életet él. Potya-fráterek társaságában elhanyagolja üzletét, hátat for-

dit családjának, nevének (Nógrády) igaz szeretetét azzal hálálja meg, hogy viszonyt köt a bonnal. Neje, Irma, aki anyjának (Kömivesné) válást sürgető fellépésére így felel: „nyugalom és boldogság az én lelkem imádsága” bizik férje hűségében. Végre egy kínos pillanat kiábrándítja s elvált férjétől. A III. felvonásban már Irma a Kátay Imre (Halmay) boldog felesége, kihez úgy is mint férje barátjához, úgy is mint gyermeke második édes atyjához, de úgy is mint a becsületes munka és szorgalom mintaképéhez a rokonszenvedés szálai fűzik; de nem bírja kitörölni szívéből első férje emlékét sem. Szíve a Kátayé, de az esze Hazay Sándoron jár s úgy érzi, hogy első szerelme szívében csak tetszhalott. Ugy is van. Hazay a munka veritékében megtisztul a mult minden szennyétől, szenvedése a büntetése s mikor vezekelve Irmáknál, Kátay tudtával és beleegyezésével, megjelen, Irma megbocsát neki s keblére hajolva siratja meg az első házasságnak eltemetett boldogságát. A jelenet élő szemtanuja, Bösörényi Buzogány Lőrinc, a tönkre ment dzsentri prototípusa, rémlátását e szavakkal fejezi ki: „Baj van Köpecsen.” Bizony nagy baj. Kátay betoppán, erős szóváltás, kínos jelenetek következnek: Hazay revolvert szegez Kátay mellére, Irma salomoni ítéletet mond, s mielőtt a gyilkos szerszám eldördülhetne, második férjének keblére menekül. Hazay karja alahanyatlik, néma bucsut vesz nejtől, gyermekétől, kirohan s egy lövéssel véget vet életének. A munka és szorgalom megdicsőül, a léha könnyelműség elkarhózik. — *Nógrády* Irmája mintaszerű alakítás volt. Semmi hézagot sem lehetett észrevenni játékában. Ki volt töltve minden szó értelemmel, jellemezve minden hangulat igaz érelemmel. Mellette *Halmay, Bagi, Deák P., Andorfi* a közepszerűség sablonjaiból kibontakozó, öntudatos, valóban zamatos játékkal tetszettek. Egyáltalában véve az előadás magas színvonalon mozgott s csak ószintén tudjuk sajnálni, hogy pártolás hiánya miatt a szegényalpra Halmay ráfizetett.

Kívánjuk, hogy Sárospatakon kedvezőbb időjárása legyen!

Különlék.

(**Programbeszéd.**) *Viczmány Ödön*, a s. a. -ujhelyi vál. kerület ellenzéki képviselő-jelöltje ma, azaz május 19-én d. u. 4 órakor tartja programbeszédjét a torna-csarnok helyiségében.

(**A képviselő választás**) határnapjával, mint előre jeleztük volt, csakugyan f. hó 27-ike tüzetett ki. A középponti választmányának a f. hó 15-én tartott üléséből kelt ide vonatkozó hirdetménye így szól: „11-ik kpv. szám. Hirdetmény. Zemplénvármegye központi választmánya részéről közhírré tetetik, hogy a s. a. -ujhelyi választó-kerületben Molnár Viktor országgyűlési képviselő lemondása következtében üresedésbe jött képviselői állás választás utjánai időközi betöltése határidejéül 1889-ik évi május hó 27-ik napjának reggeli 8 órája s. a. -ujhelybe, mint a választó-kerület székhelyére, és pedig a hecskei cédula-házhoz, hol a választás megnyitása és a képviselő-jelölés történni fog, — tüzetett ki. Választási elnök: *Bydeskuthy Sándor*; 2-ik küldöttségi s esetleg helyettes választási elnök: *Löcherer Andor*. Helyettes elnökök: *Lácza Elek* és *Csuka Ödön*. Választási jegyzők: *Dr. Kovácsy Pál* és *Somoassy Sándor*. Helyettes jegyzők: *Hlavathy Elek* és *Sohn Miksa*. A Hecskén az első küldöttség előtt fognak szavazni: S. a. -Ujhely, Mikóháza, Mátyásháza, Felső-Regmec, Alsó Regmec, Széphalom, Rudabányáska. A második küldöttség előtt a „Pest városá”-hoz címzett vendéglőben fognak szavazni: Vajdácska, Vily, Vitány, Alsó-Bereczki, Felső-Bereczki, B.-Szög, Zemplén, Barancs, Szürnyeg, Garany, Imreg, Jesztreb, Legenye, B.-Ujlak, Kásó, Kiszte, Gercsely, Velejte, Ladmacz, Czeke, Kis-Toronya, Csarnahó, Kis-Bári, Csörgő, N.-Bári, Hoszuláz, Szőlőske, Borsi. Az összes községek leszavazása után az elmaradtak, a fennebb megállapított küldöttségek előtt szavazataikat beadhatják. Figyelmeztetnek a választók a választási törvényben előirt szabályok megtartására és különösen arra, hogy a választás színhelyén semmiféle fegyverrel vagy bottal megjelenni nem szabad. Ezen hirdetményt a választó kerület minden községének előljárója, a község táblájára kiragasztatni és szokásos módon közzétenni, annak közzétételéről jelentését a vármegyei alispán, mint a közp. választmány elnökéhez azonnal beküldeni köteles. Kelt S. a. -Ujhely, 1889. évi május hó 15-én tartott közp. választmányi ülésből. *Matalai Eteló*, alispán, a közp. vál. elnöke. *Bajusz József*, a közp. választm. jegyzője.” Evvel kapcsolatban ide igatjuk, illetve felujtjuk a m. kir. belügyministernek még az 1887. évben kibocsátott rendeletét, mely az alkotmányos polgári jogok egyik legszebbikének, a képviselőválasztási jog gyakorlásának szabadságát a következőkben körvonala: Az alkotmányos jogok egyik legkiválóbbja a választási jog gyakorlásának teljes szabadsága, ennek minden eshetőségekkel szemben való bizo-

sítása kötelességemmé teszi, miszerint utasítsam a törvényhatóságot, hogy felelősség terhe alatt intézkedjék azonnal aziránt, hogy a különböző elvű és nézetű képviselőjelöltek föllépései s beszédei és általában a képviselőválasztási mozgalom törvényes nyilvánulási alkalmával a nézetek szabad elmondása semmiképen se gátoltassék, az pedig, hogy egyesek, vagy felizgatott tömegek erőszakossághoz nyulhassanak, minden viszonyok között s minden eszközzel lehetetlenné tétessék. Utasítom, hogy mindazok ellen, kik ily törvénytelenségeket megkísérelnének, vagy arra bujtogatnának, elvnezet és személyválogatás nélkül minden a törvény által megengedett eszközöket alkalmazásában meggátoltassanak s hogyha, bárhol ilyenek mégis előfordulnának, a résztvevők megfenyítése iránt azonnal a legszigorubb eljárás fogantatasssék. Utasítom, hogy mindazon hivatalos közegek ellen, kik e tekintetben mulasztást vagy épen részrehajló eljárást követnének, a törvény által előirt fegyelmi eljárást azonnal alkalmazza, s esetleg a tényálláshoz képest illetőket az illetékes bíróságnál jelentse fel. Végül utasítom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletemet minden város és községben hirdettesse ki s e hirdetményben a választókat nyugtassa meg az iránt, hogy ott, hol az esetleg szükséges, fegyveres erő által is biztosítva lesz a választási jog szabad s minden félelem vagy tartózkodás nélküli gyakorlása. Budapest, 1887. május 25. A minister helyett: *Beniczky*, államtitkár.

(**Választási színhely változása**) *Bydeskuthy Sándor* a 27-iki képviselőválasztás elnöke, sürgős előterjesztést intézett a közp. választmányhoz az iránt, hogy a „Pest városá”-hoz címzett vendéglő helyett, mivel az ott előreláthatólag nagy tömegekben összegyűlő nép a különben is élénk közlekedést akadályozná, a második szavazatszedő küldöttség részére más, alkalmasabb helyiségről gondoskodjék. A közp. választmány ez ügyben ma délben határoz. Legalkalmasab helyiségül a színház előcsarnoka kínálkozik:

(**Könyörödomány.**) *Baross Gábor*, a belügyministerium ideiglenes vezetésével megbízott közm. és közl. minister a parnói tűzkárosultak javára 300 ftot utalványozott a s. a. -ujhelyi kir. adóhivatalnál, mely összeg a nyomorral küzdő parnóiak között leendő szétosztás végett a gálszécsi járás főszolgabírájához már elküldetett.

(**Városi ügyek.**) A f. évi ápril 27-én tartott képviselőtestületi közgyűlésben*) következő tárgyak kerültek szőnyegre: a M. É. K. V. második vágányának elhelyezése alkalmával a város tagjából kihasított területre vonatkozó kisajátítási szerződés névszerinti szavazással elfogadtatott. *Dr. Schön Vilmos* indítványa következtén *dr. Hornyay Béla* a városi közegészségügyi bizottságba tagul beválasztatott. A napi piacnak a „Széchenyi-térről” a „Kossuth tér”-re leendő áthelyezése tárgyában az előmunkálatok megtétele iránt kiküldött bizottság javaslata határozati erőre emeltetett s a bizottság a „Széchenyi tér” befásítása s rendezése iránti terv és költségvetés elkészítésével megbízott. A nm. vallás és közokt. m. kir. ministeriumnak abbéli intézvénye, hogy az ipartanuló iskolát 200 ft állománygyben részesítette, öröndetes tudomásul vétetett.

(**A fagyos szentek**) *Pongrác, Szervác, Bonifác* az idén emberségesen viselték magukat. Sem ők, sem pedig dideregni szertő társnőjük, *Zsófia*, főfájást nem okoztak, vagy ha okoztak is, nem a hideggel, hanem okoztak a rekkenő hőséggel. Valóban emlékeztetreméltó dolog s érdemes a föl jegyzésre, hogy az említett napokon a hőmérő árnyékban 24—25 R. fokot mutatott. A kánikula-számba kelő napok virágzásba hozták az akácákat is. F. hó 17-én d. e. a tikksasztó hőséget borulat s pár negyedóráig tartó eső váltotta föl. Alkalmos esőre olyan nagy szükség van, mint a betevő falat-kenyérre.

(**Hibaigazítás**) A mult számunk tárcájában közölt versikének utolsó sorába értelemzavaró hiba tévedt. Az idézett vers sor helyes formája ez: „Fenséges bérc, ezt mennydörgőd: szabadság!”

(**A „Zemplén” fekete táblája.**) *Éjjeli orsiák.* A Kossuth-utcai lapos fedelű, különben kétes hírű kávéház Szentgyörgy-naptól gazdát cserélt. E kávéházban folyt nyugalomháborító és erkölcsrontó tivornyázásokra a multban több ízben felhívtuk már a rendőrség figyelmét, azonban eredménytelenül. Most ismételve panaszt emeltek nálunk az említett kávéház környékének lakói, kiket a gazdát cserélt kávéházban fokozottan folyó éjjeli orsiák háborítanak nyugalmukban. Reméljük, hogy jelen felhívásunk ezuttal az időközben szintén gazdát cserélt rendőrséghez végre-valahára eljut és ottan siket fulekre nem talál. — *Vasuti udvariasság.* Szemtanui voltunk annak, midőn *Dr. Chyzer* vármegyei főorvosunk a perbenyiki állomáson azt a kérdést intézte a pénztárnokhoz, hogy értékjegyfűzetéből hány ötven krajcáros jegyet tépjen ki a S. a. -Ujhelybe szóló jegy fejében s egyuttal egy lapból még hátralevő egy darab 50 kros jegyet a pénztárnok szemeláltára szakította ki, oda nyujtván neki a könyvet a többinek kivétele vé-

gett; mire a pénztárnok, hatalma és fensősége érzetében méltóságtelesen visszaadta az 50 kros, most már érvénytelenné vált bélyeget, mert ahhoz illetéktelen kezek nyulni mertek. Így fizet a perbenyiki vasuti pénztárnok a közönség illedelmes részének is, ki az ő dolgát saját zemei előtt könnyíteni akarja. Ugy látszik, hogy *Villiger* pénztárnok ur mielőtt ezen fontos állását elfoglalta volna, Angliában bíró volt, hol a törvénynek szavát alkalmazták, csak hogy Angliában megtanulhatta volna azt is, hogy a hivatalnok nem a közönség károsítására és elkeserítésére, de igenis figyelmes és udvarias kiszolgáltatónak van hivatva. Ajánljuk ügybuzgóságát feljebbvalóinak figyelmébe. — *A Kazinczy-utca* hordott és részben már széjjel terített u. n. »kavics« példátlanul rossz. Porhanyós, lágy kőpor az, mely pusztá kézzel is könnyen szétmorzsolható. Porrá is váltott az nyomban, amint kerék alá jutott. Ez okozza, hogy száraz, szeles napokon szenvedhetetlen porfelhőben uszik Ujhely boulevardja, a szép *Kazinczy-utca*; a vármegyei közmunkával fentartott utrész pedig nem hogy javulna, hanem évről évre feltöltve a kellő magasságot már is túlhaladta, amellet pedig esős időben átláthatatlan sárfészkek. Szóljon e figyelmeztetés azoknak a kiket illet s a jövőben illetni fog. **Egy Kazinczy-utcai lakó.**

(**A törvénytészkéről.**) *Sándor István* k. -kövesdi lakos mult 1888. évi május hó 29-én a s. a. -ujhelyi hetivására jött kalapot vásárolni, s mig itt a Szentgyörgyi féle kereskedés előtt áruló kalapossal alkudozott, *Goldman Bernát* és *Friedman Ábris* ismert csirkefogók észrevéve az atyafi zsebből kikandikáló zsebkendőt, melybe 1 fr 50 krnyi pénze volt csavarva, onnan kilopták. Két kofa észrevéve a „műveletet”, figyelmeztették *Sándor Istvánt*, mire ez a zsebmetszők után szaladt s a rendőrség segítségével sikerült őket elfognia, de már csak a zsebkendőt találta náluk, a pénz elpárolgott. *Goldman Bernát* és *Friedman Ábris* ezuttal szabadlábban hagytak, s tovább folytatták mesterségüket, a folyó évben azonban ujra az igazságszolgáltatás kezei közé kerültek; ugyanis február 7-én a helybeli országos vásár alkalmával *Goldman Bernát* a néptömeg közt ólalkodott, *Gyurizta* rendőrkaplár letartóztatta, s a városházára leendő bekisérés végett *Prokop Mihály* rendőrnek átadta, amint azonban *Gyurizta* eltávozott, *Goldman Prokop* ellen fordult, melbe lökte, újat megharapta s oly ellenállást fejtett ki, hogy csak nehezen lehetett megvasalni és bekisérni. *Friedman Ábris* pedig *Tokajba* tette át működésének színhelyét, de itt egy lopáson rajtacsipetvén, a kir. járásbírósg által hat havi fogházra íteltetett. A kir. törvénytészké f. 15-én ítélkezett a két mákvirág felett, kik a végtárgyaláson rendületlenül tagadtak mindent, de a tanuk vallomásai által bűnösségük bebizonyulván, tekintve, hogy lopás és orgazdasággért mindketten már többször büntetve voltak, *Goldman Bernát* lopás és hatóság elleni erőszak büntette és könnyű testi sértés miatt két és fél évi fegyházra, — *Friedman Ábris* pedig, ki már egy ízben a törvénytészké előtt nyíltan zsebmetszőnek vallotta magát, lopás büntette miatt két évi és három havi fegyházra ítéltettek.

(**Házvétél.**) *Korinkó János*, az ujhelyi »Magyar király« szálló bérloje, e napokban megvette a Széchenyi-téren lévő *Péterffy*-féle terjedelmes emeletes épületet 18,000 ftért.

(**A párisi Eiffel-torony**) csodanagysága nemcsak *Deregnyon*, de nálunk is beszéd és elmélkedés tárgyát képezi. Ujhelynek egyik piros terítéki korcsmajában, hova urak is szoktak ellátogatni, mert hát szép leánya van a korcsmárosnak, az újság-olvasó vendégek egyike nagyhangon magasztalá a tornyot. — Olyan nagy az, hallják, hogy a Göncöl-szekér éppen csak másfél arasznyira jár fölötte, azért nem is csinálhatták magasabbra. De már erre kijött a sodrából egy ott spricceröz *Háry János*, hogy valaki még mer *ánságnolni* az ő jelenlétében. — Vakanturás az az egész *Ajfel-torony*, veté oda fitymálólóg, a májlandi toronyhoz képest. — Tán ott még nagyobb van? kérdi ámulattal a hallgatóság. — No hát csak annyit mondok, folytatja *Óhárisága*, hogy a májlandi toronynak a közepén egy nagy nyílás van, s mikor a hold néha arra vetődik, azon a nyíláson bujik keresztül. A *Fastyukot* meg a harangozó az ablakból eteti. Mindez okoknál fogva ajánljuk a májlandi csodatornyot is a *deregnyi* és *cigándi* atyafiak figyelmébe.

(**Tűzek a vármegyében.**) *S. a. -Ujhelyben* tegnapelőtt két tüzeset volt. Reggel az *Andrássy-utca*ban lévő mázsálóház hátulja gyuladt ki s attól a közkórház is égni kezdett. Derék tüzoltóságunk gyorsan elejét vette a nagyobb veszedelemnek. Az égő mázsálóház fedelét közepén ketté vágta, a kórház tetőzetét pedig hamarosan beoltotta. Esteli 9 óra tájban az alsó kőbányához tartozó borház lángjai okoztak nagy riadalmat. Itt is sikerült a közelben fekvő lakóházakat megoltalmazni s az erős északi szél dacára a tüzet fogantatási helyén elfojtani. A *Parnó* községét ért katasztrófa részleteiről lapunk más rovatából értesülnek olvasóink. Ma egy hete *Tokaj* is nagy veszedelemben forgott. D. e. 11-kor kigyuladt a *Zákó*-féle ház

*) Elkéssetten érkezett.

s dacára a városi tűzoltóság önfeláldozó munkájának rövid fél óra múltán kilenc lakóház a meléképületekkel együtt porrá égett. Tekintve azt, hogy Tokaj házai szépségesen vannak építve, bár szélszél uralkodott, a tűz továbbterjedésének megakadályozása csak az ottani tűzoltócsapat elszánt működésének köszönhető.

(Csecsemő a sertés előtt.) *Vojtkó* barátságos gubás fél éves gyermekét a múlt hét kedden a szomszédok és az ő gyermekei játékból a sertésfalba zárták; mire szülei a dolgot észrevették, a hízalóra fogott sertés a csecsemő fél arcáról és karjáról a húst már lemargogolta. Az ártatlan gyermek életéhez alig lehet remény.

(Vigyázatlanul áldozata.) *Kapéri József* sárospataki 73 éves esztergályos mester e hó 10-én estefelé szőlejtől ptyókás állapotban hazafelé ballagott. Midőn a vasuti átjáróhoz ért, a korlátát leeresztve találta. Bár a robogó vonat már közeledett, az öreg sokallhatta a várakozást s a korlátfa alatt átbujva a tulsó oldalra igyekezett; vesztére, mert az akkorra oda érkezett mozdony oly szerencsétlenül ütötte el, hogy szenvedett sérülései következtében harmadnapra meghalt.

(Nincs többé — bucsuztató.) A holtak utólagos- és az élők előleges jóváhagyása reményében a tiszántúli ev. ref. egyházkerület Debrecenben tartott közgyűlésén elhatározta, hogy a rendszerint se eleje se vége s legtöbbször lelketlen szöveggyűlésekből álló verses halotti bucsuztatókat az egyház halotti szertartásai közül kibocsátja. *Székely* esperes felszólalásában szintén pártolta a javaslatot, hivatkozván a verses siralmak elfajulására. Egy falusi rektor pl. ilyen szavakat kölcsönzött a koporsóba zárt halott ajkára:

*Kedves jó testvérem, ki laksz Apostagon:
Az isten áldjon meg, de úgy jó vastagon!*

(Ötven év az iskolában.) Kevésnek adatik, hogy a poros iskolalevegőben, lélek- és testrontó, folytonosan sorvasztó munkában felszabadított, eltekintve minden kimagasló munkájától, el a jól megérdemelt elismerés nyilvánulásától, már maga a fizikai munka ötven év alatti lelkiismeretes végzése elég érdem arra, hogy a polgárság tiszteletét s elismerését kivívja. Levett kalappal állunk meg a becsületes munkában eltöltött emberi kor amá magaslatán előtt, hogy a megtett, vagy a még megteendő saját életutunkra való pillantással magunkba szállva egy percet, adózzunk az agg munkabuzgalmának. Ki az, ki ne vágyódnék egy ily hosszú életben átélhető boldog percek élvezése után, melyeket a kényelmes állás bőven nyújthat az egyénnek; de ki az, ki a sovány kenyeret is alig biztosító fátalmas állás ötven évi kínos munkájától ne rettenne vissza? Bizony, meg kell vallanunk, hogyha az örök remény, az emberi élet e balsamirja, nem érne keblünkben, nagyon sokan megtántorodnának az élet nehéz terhe alatt. Az utóbbi ötvenet átküzdött férfit egykét mutatom itt be *Herbst János*, tavarnai tanító személyében, ki f. hó 16-án töltötte be munkálkodásának ötvenedik évét. Adja az ég, hogy kifogástalan egészségben még soká működjen a nemzet napszámái sorában! **Zs.**

(Szinészet.) *Zoltán Gyula* színtársulatát, mely jelenleg Homonnán teljes sikerrel tartja előadásait, pár hét múlva Varannóra várják. Bizton remélik, hogy a jól szervezett társulat sok élvezetes estében fogja a varannai színpártoló közönséget részesíteni.

(Székfoglalás.) A varannai közs. iskolában megválasztott új tanítónő, *Hreblay Anna* k. a., f. hó 8-án tette le hivatalos esküjét az iskolaszék előtt, s ugyanaz nap megkezdte működését az iskola leányosztályában.

(Majális.) A nagy-mihályi állami elemi iskola tantestülete, növendékei részére f. hó 23-án a „Vörösház” erdőben *nyári mulatságot*, nemkülönben este a „Kos” vendéglő nagytermében *táncestét* rendez.

(Tavaszi táncmultság.) A kassai kir. jogakadémia polgársága Bankon a vendéglő nagytermében f. hó 24-én zártkörű *tavaszi táncmultságot* rendez. Kezdeté 5¹/₂ órakor.

(Letarolt erdő.) O.-lisztkai tudósítónk írja, hogy a bodrogoldi erdőséget teljesen lekopasztotta a hernyó meg a cserebogár, de része van e gyászos tekintetű képben a rabló emberi kéznek is, mely évről-évre a madárfészkeket »de regula« puszttítván, a lisztkai erdőségből még a madarakat is elriasztotta. Mezőrendőri törvény, jöjjon el a te országod!

(Vizbe fullt.) Az o.-lisztkai vasuti pályafelügyelőnek három éves fiácskaja f. hó 12-én délután egy kubik-gödör szélére állva kavicsokat dobált a sütkérező békák közé. Mulatozása közben egy erősebb dobás után bebukott a gödörbe, honnan kétségbeesett szülei holtan húzták ki. A szerencsétlen fiúcskának váratlan kimulása szolgáljon intő példának gondatlan szülőknél és szófogatlan gyermekeknek egyaránt!

(Szabad rákálalma f. hó 15-én lejárt. Nos tehát szabad a rákászás, de csak annak, akinek halászejgye van.

(Megkerült — halva.) *Liposei József*, sárospataki iszákos asztalos még ez év március havá-

ban eltűnt haulról s szorgos kutatás és körözés sem bírt nyomára vezetni. E hó 12-én Petrahó alatt a Bodrogból egy már folozásnak indult férőhullát fogtak ki, melyben hozzátartozói az eltűnt asztalosra ösmertek. Hivatalos kognoszálás után a züllött élet porhüvelyét Petrahó temetője fogadta ölébe.

Magyar 2 fros államsorsjegyek. Ezen jótékony célú sorsjegyek, melyeknek tiszta jövedelme nagyrésztben a magyar hírlapírók nyugdíj-intézete javára fordítatik, egy 60,000 fros főnyereménnyel bírnak. Az összes nyeremények 160,000 frosra rúgnak, készpénzben vagy 5% magyar papírjradéki kötvényben. A húzás már június hó 27-én történik.

CSARNOK,

Az M betű és a Napoleonok.

Bizonyára csak kevesen tudják, hogy a két Napoleon babonás fontosságot tulajdonított az M betűnek. Amde e babonás hit érthető lesz, ha megdölgük, hogy *Marbeuf* ösmerte fel Bonaperte tehetségét az „Ecole Militaire”-ben (katonai iskola) és hogy Nagy Napóleon Marengónál vívta ki első nagy diadalát, hogy *Mélas* volt elődje az olasz hadjáratban, hogy *Mortier* volt egyik leg jobb generálisa, hogy *Moreau* árulta őt el és hogy *Murat* szenvedett érte először vértanuságot. Mikor szerencsésének tetőpontján állott *Mária-Luizával* osztozkodott dicsőségében. Moskvánál lőn veszte és *Metternich* győzte őt le a politikai küzdőterén.

Hat tábornagyja volt: *Massena, Mortier, Marmont, Macdonald, Murat, és Moncey*, ugyszintén huszonhat hadosztály-parancsnokának a neve is M betűvel kezdődött, legmeghittebb barátja *Marret* volt, *Bassano* hercege. Mint kezdő katona először a *Moulotte* melletti ütközetben vett részt s dicsőséges pályafutása *Mont-Saint-Jean* (Waterloo) mellett ért szomorú véget. Nevezetes harci diadalokat aratott *Milesimo, Mondovi, Montmirail* és *Monterau* helységek mellett; ezeket követte a híres *montmartre-i* roham. *Milano* volt az első ellenséges város és *Moskva* városába vonult be utóljára, mint győző. *Menon* miatt vesztette el Egyiptomot és VII. Pius pápát *Miolis* által ejtette fogságba. *Mallet* barátja összeesküdött ellene, *Murat* elhagyta, majd *Marmont* is.

Ministere Montalivet volt és főkamara *Montesquieu*. Utolsó tartózkodási helye volt Franciaországban *Malmaison*. *Maitland* kapitánynak adta meg magát és Szt. Ilona szigetén hívei közül csak ketten maradtak mindvégig oldala mellett: *Montholon* és *Marchand*.

III. Napóleon élettörténetébe is beléjásztottak az M betűs nevek. Felsője *Montijo* grofnője, legjobb barátja *Morny* volt. A krími hadjárat alatt a francia fegyverek legszebb győzelmei *Malakof* és *Mamelon* elfoglalásai voltak. Az olasz hadjáratban leginkább *Montebello* és *Magenta* városok érezték a „grande armée” fegyvereinek súlyát az utóbbinak hercegévé *Mac-Mahont* nevezte ki.

Miragnaból kiűzvé az osztrákokat *Milano*ban ünnepelte meg diadalát. Köztudomásu, hogy legdühösebb ellensége a híres *Mazzini* volt. A *Mincio* folyón fekvő *Solferinonál* tönkre tette az osztrák sereget és visszavonult *Mauába*. E hadjárat után *Mexkó* és annak császára *Miksa* okoztak neki sok gondot. 1870-ben *Mainz* volt kiszemelve, hogy onnan igazgassa a francia sereget, de a *Mosel* folyónál visszaveretve, hátrálnia kellett a *Maas*-ig, hol a szörnyű szedáni ütközet eldőntötte III. Napóleon sorsát. *Metz* egy ideig tartotta magát, de csakhamar kapitulált. Szükségtelen felemlítenem, hogy ez utolsó hadjárat veszteségeinek okozója az élő hadvezérek legnagyobbika: *Moltke* volt.

A „Figaro” után közli: **Mikrosz.**

KÖZGAZDASÁG.

A triesti általános biztosító társaság (Assicurazioni Generali) részvényesei f. é. április hó 30-án tartották meg Triestben 57-ik évi közgyűlést, melyen beterveztettek a társaságnak 1888. évi mérleget. A jelentésből értesülünk, hogy a lefolyt év a biztosítási iparra nézve általában kedvezőtlen vala s ez a közzétett mérlegben is kifejezést talál, a meny nyíben a jégbiztosítási ág 251,786 fros 54 krnyi és a szállitánybiztosítási ág 15,186 fros 54 krnyi veszteséggel záródott. Ellenben a tüzbiztosítási ág 241,344 fros 87 krnyi, az életbiztosítási ág pedig a biztosított feleket megillető 87,078 fros 29 krnyi nyereséményrészt levonásával 139,322 fros 77 krnyi nyereséget eredményezett, valamint az A. és B. mérlegtek tőkebefektetése is 564,142 fros 86 krnyi tiszta jövedelmet szolgáltatott. Az árfolyamigazozás fedezetére szolgáló tartalék 440,804 fros 31 krnyi gyarapodott és 1888. december 31-én 936,597 fros 86 krnyi összeget ért el, de ha a számítás a mai árfolyamok szerint történik, az 1,300,000 frosra emelkedett. Az életbiztosítási díjtartalék 1,832,436 fros 6 krnyi gyarapodott és tett 1888. december 31-én 24,588,068 fros 59 krnyi. Az 1888-ik évben 16,122,711 fros 63 krnyi köttettek új biztosítások, melyekkel az 1888. december 31-én érvénybe volt biztosítások tőkeösszege 110,813,920 fros 83 krnyi emelkedett. Az 1888-ban kifizetett károk összege 9,877,592 fros 55 krnyi, melyhez hozzáadva az előbbi években teljesített kárterítéseket, 217,257,394 fros 75 krnyi tekintélyes összeget nyerünk, melyet a társaság alapításától 1888. december 31-ig fizetett ki kárakért. Hazánkban az intézet 127,967 káresetben 40,403,485 fros 98 krnyi kárpótlást nyújtott. — Miután az intézet ösztöbízotitási alapjai 2,248,672 fros 57 krnyi gyarapítottak és ezzel azok 38,369,849 fros 10 krnyi emelkedtek, tiszta jövedelemként 680,019 fros 93 krnyi mutattott ki, miből egy részvényre 102 fros aranyban vagyis

255 frank jut osztalékul. Az eddigi igazgatóság s e szerint a magyar igazgató-tanács tagjai: *Hegedűs Sándor* és *Jókai Mór* is három évre ismét egyhangulag megválasztottak.

Miként értesültünk a *Grossmann* és *Rauschenbach-féle Első Magyar Gazdasági Gépgyár* Budapestben részvény-társasággá alakult, mely minőségben még nagyobb alapon fogja megfelelő módon tevékenységét kiterjeszteni. A gyár főleg gőzmozgonyokat 2¹/₂—10 lóerőig, gőzcseplőgépeket és azon kívül mindam a gépeket gyártja, legújabb szerkezettel és kitűnő kivitelben, a melyek a gazdaság terén szükségeltettek. A legújabb szerkezetű **szeges rendszerű gőzcseplő készletnek** a legnagyobb lendületet a volt cég adta és gyárt ilyeneket nemcsak 2¹/₂, 3¹/₂ és 4, hanem újabb időben 6 lóerőig mozgonyokhoz is és az ehhez tartozó szeges rendszerű gőzcseplőgép úgy van szerkesztve és oly méretekben készítve, hogy ennek képessége megfelel egy minőség mint mennyiség tekintetében ama verőléces cseplőgépeknek, melyek a 8 és 10 lóerőig mozgonyt igénylik. Örömlenkre szolgál tehát látni, hogy egy oly fontosságú gyártmányát sikerült nálunk virágzásra emelni, mely törekvéseiről fenti vállalat megérdemli az összes érdeklődők pártfogását és támogatását.

Szerkesztőségi posta.

Sz. K. Budapest. Reklamált kérelmét kiadóhivatalunk tudomásul vette és elintézte. A farkas-tragédiát ellettük télére.

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.
Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**
Kiadóulajdonos: **ÖZV. BORTH ELEMÉRNE**

Hirdetések.

TK. 3521. szám.
1888.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósa mint tkkvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak *Kerekes Gáspár* végrehajtást szenvedő elleni 169 fros 60 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében I) az o.-lisztkai 605. sz. tkjvben *Kerekes Gáspár* nevén álló ingatlanokból 1) 1492. régi, 1677. új hr. sz. szőlő, a *Szent-Mihály* örzésben egészen 674 fros, 2) ugyanezen tkjvben 739. régi, 273. új hr. sz. Csőrös-kert, a temető mellett egészen 53 fros, II) Az o.-lisztkai 199. sz. tkjvben *Kerekes Andrásné* szül. *Kiss Erzsébet*, *Kerekes Erzsébet* Tóth Istvánné, *Kerekes János*, *József* és *Gáspár* nevén álló 3406/a, 1658, 1833. régi s a tagosításokor 105, 137, 314, 494. térk. számú ingatlanok 1/4-ed részéből és a 748. térk. számú egész ingatlanból I. 1—5. sor, 626, 644, 853, 1073, 2848. új hr. sz. alatt kiadott s ezen ingatlanoknak *Kerekes Gáspárt* illető 1/4-ad része 287 fros 13 krban, továbbá ugyanezen számú tkjvben 1915/a régi, 1764. új hr. sz. komoróci szőlő, most szántóföld 1/4-ad része 8 frosban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi július hó 1-5 napján d. e. 9 órakor O.-Liszka község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át vagyis 67 forint 40 krt, 5 forint 30 krt, 28 forint 72 krajczárt és 80 krajczárt készpénzben vagy az 1881. évi LX. tc. 42. §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminis. rend. 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál, 1889. évi február hó 15. napján.

Kálmán,
kir. albiró.

Egy jó karban lévő magyar állami cséplő szekrény, magában, *Elek János*nál Kir-Helmeczen eladó.

Tk. 844. sz.
1889.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Paszternák *János* végrehajtónak *Tóth Sándor* és neje sz. *Gyöngyösi Terézia*, ugy is mint örökösök végrehajtást szenvedők elleni 97 fros 57 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében az árverés a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő, *Tálya* nagyközség határában fekvő, a tályai 147. sz. tkjvben foglalt 2581. hr. sz. a. *Tóth Ferencné* szül. *Lusnya Mária* tulajdonul felvett, a Megyesen lévő szőlőre 132 fros becs- és kikiáltási árban, az ugyanazon számú tkjvben ugyanannak tulajdonul felvett 2751. hr. számú, a *Czékás Kövágón* lévő szőlőre 152 fros becs- és kikiáltási árban, továbbá a tályai 452. sz. tkjvben (697—698.) hr. 269. ö. i. számú ház, udvar és kertre 160 fros becs- és kikiáltási árba, végül a tályai 452. sz. tkjvben *Gyöngyösi István* tulajdonul felvett 2992. hr. sz., a *Közhetényen* lévő szőlőre 206 fros becs- és kikiáltási árban elrendeltek, s minthogy ezen 2992. hr. sz. ingatlanra az árverés *Tálya* nagyközség javára a 264/tkvi 1889. számú végzéssel 1889. évi ápril hó 23. nappjának d. e. 10 órájára *Tálya* nagyközség házához már előbb kitűztetett, jelenlegi végrehajtónak a korábbi végrehajtatóhoz való csatlakozása elrendeltek s az árverésnek a későbbi végrehajtató érdekében is leendő megtartása kimondatik. A tályai 147. sz. tkjvben foglalt 2581. és 2751. hr., valamint a tályai 452. sz. tkjvben foglalt (697—698.) hr. és 269. ö. i. számú ingatlanokra vonatkozó árverés megtartására határidőül 1889. évi május hó 31-ik napjának délelőtti 10 órájára *Tálya* nagyközség házához tűztetik ki, a mikor is a fentebb megjelölt ingatlanok a megállapított kikiáltási áron alól is elfognak adni.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% -át, vagyis 13 forint 20 krt, 15 forint 20 krajczárt, 16 forintot és illete 20 forint 60 krajczárt készpénzben vagy az 1881. évi LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminis. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen, a kir. járásbírósa mint telekkönyvi hatóságnál 1889. évi március hó 19-ik napján.

Kiss György,
kir. albiró.

HIRDETMÉNY.

Ő CSÁSZARI ÉS APOSTOLI KIRÁLYI FELSÉGÉNEK

1888. évi novemberhó 4-én és 1889. évi januárhó 25-én kelt legfelső elhatározása folytán ezennel megindítatik a

XIV-ik M. KIR. ÁLLAMSORSJÁTÉK,
melynek tiszta jövedelme

még pedig annak két-tizedrésze a magyar hírlapírók nyugdíj-intézete javára, annak egy-egy tizedrésze pedig a vagyontalan állambivatalnokok özvegyei és árvái részére alakítandó alap, az ungvári közpörház, az országos nőiparegyesület, a háromszéki megyei „Erzsébet” leánynevelő-intézet, a csikszerepai közpörház, a révkomáromi protestáns nőegylet, a magyarországi központi „Fröbel” nőegylet és az északi jótékony-nőegylet javára fog fordítani.

E sorsjáték összes, **8.967**-ben megállapított nyereményei az alább következő játékterv szerint **160.000 forintra rúgnak**, és pedig:

1 főnyeremény	60.000 frttal	100 nyer. egyenk. 50 frttal	5.000 frt
1 nyeremény	5.000	1200 sor.-ny.	20 „ 24.000 „
5 nyer. egyenk. 1.000 frttal	5.000 frt	2600 „	10 „ 26.000 „
10 „	500 „ 5.000 „	5000 „	5 „ 25.000 „
50 „	100 „ 5.000 „		

A húzás visszavonhatatlanul 1889. évi júniushó 21-én történik.

Egy sorsjegy ára 2 frttal o. é. van megállapítva.

Sorsjegyek kaphatók: a lottoigazgatóságnál Budapesten. (Pest, fővámház, félemelet) hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő; valamennyi lotto-, s6- és adóhivatalnál; a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Mercur”-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállított egyéb sorsjegyáruló közegnél.

M. kir. lottoigazgatóság:

Budapesten, 1889. évi májushó 1-én.

MÁRIÁSSY SÁNDOR,

m. k. pénzügymin. osztálytanácsos és lottoigazgató.

CZIGELKAI LAJOS-ISTVÁN-
forrás forrás.

jódtartalmu-, szikéleges-konyhasós savanyviz.

Felülmulhatlan legdusabb szénsavas nátron-tartalma által az egész világ minden ismert ásványvizeit közt, bő vastartalma és sok szénsava miatt az égvényes-sós savanyvizek közt páratlan és legkellemesebb, valamint legkönnyebben emészthető valamennyi jódtartalmu ásványvizek közt.

A Lajos-forrás rendkívül hatásosnak bizonyult a gyomor-, bél-, húgyhólyag- és légutak bántalmainál s görvél-körnél.

Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére

ÉDESKUTY L. magy. kir. és szerb kir. nádvari ásványviz-szállító állomás - BUDAPESTEN. -
Ugyszánten kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

Az Eperjesi Népbank kályhagyára

a legújabb időben egy kitünő minőségű krakói kályhagyártót művezetőül nyervén; anyagszereit pedig közvetlenül a legjobb bel- és külföldi forrásokból merítvén: azon helyzetben van, hogy az első rangú külföldi gyárak módja és mintái szerint készített gyártmányaival a fokozottabb igényeknek is, még pedig a **külföldiek-nél sokkal jutányosabb árakon** megfelelni képes. Miért is a különféle áru, alaku és színü

cserép-kályháinak

nagyobb választékát és készletét felállítással vagy a nélkül a t. cz. közönségnek, távolabb fekvő vidékekre is, megvételre ajánlja.

A minták megtekinthetők, az árjegyzékek kaphatók és a megrendelések tehetőek a tulajdonos

Eperjesi Népbanknál.

Herczeg Windisch-Grätz Lajos

sárospataki uradalma f. évi május hó 20-án délelőtt 9 órakor Sárospatakon a „Kossuth” kertben, legelőjének kevesbitése végett a számonfelettnék látszó magyarfajú gulyabeli tenyészmarháiból a következőket bocsátja nyilvános árverés alá, u. m.:

4 darab számos tehén 4-7 éves korig
6 „ 3 éves üsző,
10 „ 2 éves üsző,
10 „ 1 éves üsző.

Ebbeli esetleges kérdésekre szívesen felel:
az uradalmi intézőség
Sárospatakon.

Magy. kir. szab. parkétygyár

Dunkel Vilmos Kassán,
ajánlja 7-12

kitünő száraz tölgyfából készlett, sokszorosan kitüntetett parketait,
ugynevezett americsait, tömör s berakott kockát jutányos árak mellett.

Képes rajzminták díjmentesen szolgáltatnak.

Egy új gyógyszer székrekedés ellen,

A-BRANDT'S SCHWEIZERPILLEN

a mely a legjelesebb orvosok és mások által is, továbbá Dr. H. Senator berlini tanár, Dr. Thompson párisi és Dr. Massini baseli tanár által az eddig e célra használt szereknél sokkal jobbnak tartatik, az ugynevezett: **cascara sagrada**; ez képezi ugyanis a fő-alkatrészét a legújabban javított **A. Brandt-féle, St. Gallen (Schweiz) svájci piluláknak**, (Schweizerpillen) melyek a legjobb gyógyszerárakban skatulyánként 40 és 70 krjával használati utasítással együtt árusítottak el. — Ne hagyjuk magunkat versenyhirdetések által, melyek régi pilulákat áruló gyárosoktól erednek, befolyásoltatni, hanem maradjunk meg az **A. Brandt** nevet viselő skatulyáknál, mely név azokon eléggé világosan olvasható. Minden más, értéktelen utánzat. Ezek az új, javított svájci pilulák minden jobb gyógyszerárban készletben tartatnak. E pilulákból kívánatra küld a fő-raktár: **F. Krizan** gyógyszerész, **Kremsier** (Morvaország) bérmentre minden megrendelőnek, a kik kéretnek a megrendelésnél az összeget esetleg bélyegben hozzácsatolni.

SCHLICK-féle vasöntöde és gépgyár
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG BUDAPEST.

Gyár és igazgatóság: **VI. külső váczut 1696/99.** Városi iroda és raktár: **VI. váczú körút 57.**

Göz- és járgánycséplő készülétek.

SCHLICK-féle szab. két- és háromvasu ekék.
SCHLICK-féle szab. Haladás sorvető-gépek.
Szóróvető-gépek.

Schlick féle szab. Royal-ekék, Schlick és Vidats-féle eredeti egyvasu ekék és talajművelő eszközök boronák és rögtörő hengerek, szecskavágók, répavágók, répazúzó, tengeri morzsolók, csöves tengeri darálók, gabonatisztító rosták, örlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartatnak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a **VI. Váczú körút 57. sz.** alatt lévő irodáink legnagyobb részét a **külső váczú uton** lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az eddigi irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint hogy ugyanott építési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel
A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

2996/P. 889. sz.

Hirdetmény.

A s. a.-ujhelyi kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár részéről a IV. számú bodrogi átmetszés kibővítése céljából Ladmócz községben ki-sajjtított földterületek iránt a kártalanítási eljárás megkezdésére **1889. évi május hó 29-ik (huszonkilencedik) napjának d. e. 9 órája Ladmócz községben** a helyszínére kitűzetik.

Mely helyre és időre az érdeklettek az 1881. XLI. t. cz. 46-ik §-a értelmében azon kijelentéssel idéztetnek, hogy elmaradásuk a kártalanítás fölött érdemleges hártározat hozatalát nem gátolandja s hogy a tárgyalásról való elmaradás miatt igazolásnak helye nincs.

Kelt a s. a.-ujhelyi kir. törvényszéknek 1889. évi ápril 24-én tartott üléséből.

Hammersberg, **Lehoczky,**
elnök. jegyző.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. járásbírósa mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. államkincstár végrehajtónak Garai Andrásné szül. Remenyik Zsuzsanna végrehajtást szenvedett elleni 89 frt 68 kr. tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében (a tokaji kir. járásbírósa) területén lévő, 6-liszikai 361. sz. tjkvben foglalt ingatlanok, és pedig: 1) 580 hr., 399. ö. i. ház, udvar 160 frtban, 2) 1084. hr. sz. szőlő, Rány 168 frtban, 3) (2950—51) hr. sz. szőlő, a Boldizsár 10 frtban, 4) 2690, hr. sz. kert, a mocsár 18 frtban, 5) 2784. hrsz. kert, a mocsár 15 frtban, 6) (2842—43) hr. sz. szőlő, a kis meszes 14 frtban az árverést ezzel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889-ik évi június hó 25-ik napján d. e. 9 órakor O.-Liszka község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alatt is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik törvényzikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszter rendelet 8-ik §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. járásbírósa mint telegkönyvi hatóságnál, 1889. évi február hó 4-ik napján.

Kálmán Lajos,
kir. albiró.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. járásbírósa mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Motil János tállyai lakos végrehajtónak özv. Kolyonkoszki Jánosné és Kolyonkoszki Mihály tállyai lakos végrehajtást szenvedők elleni 104 frt tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az árverést a szerencsi kir. járásbírósa területén lévő Tállya nagyközség határában fekvő, a tállyai 370. sz. tjkvben 1/4 részben Kurucz József nem adós, 1/4 részben Kolyonkoszki Jánosné szül. Kurucz Zsuzsanna végrehajtás alatt álló, 1/4 részben pedig végrehajtás alatt nem álló Kurucz János tulajdonán felvett 590. hr. 214. ö. i. sz. házra az 1881. LX. t. cz. 156. §-a alapján egészben 160 frt becs., az ugyanazon sz. tjkvben ugyancsak azok tulajdonát képező 1321. hr. sz. Hasznos szőlőre szintén egészben 120 frt becs., az ngyanazon tjkvben ugyanazok tulajdonát képező, a 2925. hr. sz. Kővágó szőlőre szintén egészben 178 frt becsárban, s végül a tállyai 19. sz. tjkvben Motil István nevében álló 2743. hr. sz. Kővágó szőlőre 78 frt becs. és ezzel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi június hó 4-ik napján délelőtt 10 órakor Tállya nagyközség házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alatt is el fognak adni.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át a kiküldött kezéhez letenni.

Kelt a kir. bíróság mint telegkönyvi hatóságnál Szerencsen, 1889. március 1.

Kiss György,
kir. albiró.

Legjobb asztali- és üdítőital.

Hazánk legkedveltebb
savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő fensége József főhcg. és ő felsége Milán szerb király
— asztalán rendes italul szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-czélakra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltatni. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünkét szives jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel
kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár
ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz.-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Raktár Sátoralja-Ujhelyt: Behyna testvérek, Szentgyörgyi Vilmos és Malártsik György urak kereskedéikben

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legtökéletesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérleg százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosulylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva az összes világkiállításokon az első díjat nyert legkittünőbb mérlegek.

A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizedes mérlegek áruinál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutára való feladás költségei befoglaltnak. Gazdasági szeker- és zsák-mérlegeink, valamint marha-mérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czím: Osztr.-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató

Budapest, Andrásy-ut 12.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer.

Árverési hirdetményi kivonat.

A tokaji kir. bíróság mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a m. kir. kincstár végrehajtónak Gógh Lajos örökösei végrehajtást szenvedők elleni 220 frt 36 kr. tőkekövetelés és járulékal iránti végrehajtási ügyében az o.-liszikai 438. sz. tjkvben 1) (330, 331, 332.) régi (242—243.) uj hr. sz. alatt foglalt 219, 220. ö. i. szám alatti házak s belsőségnek 1/2 része 1000 frtban, 2) 459. régi, 348. uj hr. 305. ö. i. ház, most pusztá belhely 1/2 része 37 frt 50 krban, 3) (1005—1006.) régi, 1231. uj hr. sz. szőlő és szántó a Rányon 1/2 részben 437 frtban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1889. évi július hó 2-ik napján délelőtt 9 órakor O.-Liszka község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási ár alatt is eladtni fognak.

Árverezni szándékozik tartozni az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 100 forintot, 3 forint 75 krajczárt és 43 forint 75 krajczárt készpénzben, vagy az 1881-ik LX-ik tc. 42. §-ában j. árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügymin. rend. 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kikiáltott szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Tokajban, a kir. bíróság mint telegkönyvi hatóságnál, 1889. évi február hó 15-ik napján.

Kálmán,
kir. albiró.

Sírkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL
S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN
nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY
és homokkő sírkövet.

Tisztelettel
BURGER ADOLF
vállalkozó.

Sürgőnyczím:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldeték.

Kávéház-helyiség változtatás.

Alantírott a n. é. közönség becses tudomására juttatom, hogy a Korona-utcában létezett és minden igényeknek teljesen megfelelő **kávéházamat** a főtéren lévő Roth Izrael-féle házba tettem át, hol is naponta kitünő **fekete kávé, friss kassai sör, finom dessert-italok** minden nemben és **hideg ételek** a legjutányosabb árban kaphatók.

Tekeasztalok, játékszobák elegáns berendezéssel állanak a közönség rendelkezésére.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradtam

teljes tisztelettel

Bettelheim Miksa,

kávéház-tulajdonos.

Fürdő-megnyitás.

A rank-herlányi kincstári gyógyfürdőben a fürdőévad május hó 15-én nyitattik meg.

Ezen, a tüneményserű időszaki szokókat által szélesebb körökben ismeretes fürdőnek égvényes, konyhasós, vasas savanyuvizei kitűnő sikerrel alkalmaztatnak verhiány-nál, halványkór-nál, gyomor-és hõrge-hurutnál s. t. b. Orvos az idény alatt helyben lakik. Pósthivatal helyben, legközelebbi táviró állomás Kassa és Gálszécs, társaskocsi közlekedés Kassáról és vissza, mérsékelt (33 1/3 % vasuti menet térti jegyek kényelmes, igen olcsó lakások, kitűnő konyha. A fürdõhly levegõje egészséges erdei levegõ, éghajlata szelid.

Bõvebb telvilágositást ad a rank-herlányi fürdõgondnokság.

Kassán, 1889. április hó 6-án.

Magy. kir. Pénzügyigazgatóság.

Kénsavas haméleg, Vilsav és Amoniak tartalmu

3-6 czukorrépa

mútrágya

kapható kezesség mellett legjutányosabb árban

Linkesch Samu özv.

különféle mútrágyák raktárában

EPERJES.

ASSICURAZIONI GENERALI 1888. ÉVI MÉRLEGE.

BEVÉTEL.

Nyereség- és veszteség-számla az A mérleghez. (1888.)

KIADÁS.

A tétel neve	Üzlet			Vagyon			Összes		
	frt	krj	frt	krj	frt	krj	frt	krj	
1. A jégbiztosítás nyereségtartaléka	200000				200000				
2. Díjtartalék a mult évrõl:									
a) tüzbiztosítás	1965599	06			1965599	06			
b) szállítványbiztosítás	95210	52			95210	52			
c) jégbiztosítás	36653	11	2097462	69	2097462	69			
3. Tartalék oly károokra, melyek 1887. decz. 31-én még függõben voltak:									
a) tüzbiztosítás	340741	15			340741	15			
b) szállítványbiztosítás	200408	—			200408	—			
c) jégbiztosítás	1632	72	542781	87	542781	87			
4. Díjak a förlések levonásával:									
a) tüzbiztosítás	6769404	21			6769404	21			
b) szállítványbiztosítás	1387272	23			1387272	23			
c) jégbiztosítás	2105421	67	10262098	11	10262098	11			
5. Kötvényilletékek:									
a) tüzbiztosítás	248245	30			248245	30			
b) szállítványbiztosítás	13688	69			13688	69			
c) jégbiztosítás	65284	93	327918	92	327918	92			
6. Tõke-elhelyezések jövedelme:									
a) Ertekekre adott elõlegek kamatai	2782	02			2782	02			
b) Állam- és más értékpapírok kamatai és osztalékai	237691	94			237691	94			
c) Kamatok váltószámláiból, folyó-számláiból és ágó	65385	69	305859	65	305859	65			
7. Nyereség különféle értékesítések folytán									
a) Átvezetve a vagyonszámlából			71923	13	71923	13			
b) Átvezetve a nyereségszámlából			25629	55	25629	55			
8. Az állam- és egyéb értékpapírok többletértéke az 1888. decz. 31. árfolyam szerint számítva									
a) Állam- és egyéb értékpapírok többletértéke az 1888. decz. 31. árfolyam szerint számítva			175832	74	175832	74			
A tüzbiztosítási ágba befizetve a tükörívge-biztosításban elért eredmények									
Összesen	13455891	14	553615	52	14009506	66			

Nyereség- és veszteség-számla a B mérleghez. — Életbiztosítási osztály. (1888.)

A tétel neve	Kézp.			Tartalék.			Összesen		
	frt	krj	frt	krj	frt	krj	frt	krj	
1. Díjtartalék a mult évrõl	22735632	53			22735632	53			
2. Tartalék 1887. deczember 31-én függõben levõ károokra	536459		22199173	53	22199173	53			
3. Díjlevétel:									
a) halálesetre szóló biztosításokra	3880125	61	310897	55	310897	55			
b) eléülésre szóló biztosításokra	454252	49			454252	49			
c) évjáradék a szóló biztosításokra	144074	12	4478452	22	4478452	22			
4. Kötvénydíjak									
a) Díjtartalék átadott visszbiztosításokra			62104	81	62104	81			
b) Elhelyezett tõkek jövedelme:									
a) Jézálog-követelések kamatai	75377	59			75377	59			
b) Ertekekre adott elõlegek kamatai	2377	45			2377	45			
c) Állam- és más értékpapírok kamatai	62288	21			62288	21			
d) Folyó számlák kamatai	34056	—			34056	—			
e) Az ingatlanok tiszta jövedelme	242970	46			242970	46			
f) Életbiztosítási kötvénykre adott elõlegek kamatai	133721	08			133721	08			
Összesen	1181390	79	952036	07	952036	07			
7. Nyereség különféle értékesítések folytán									
a) Átvezetve a biztosítási üzlet-számláról			35748	01	35748	01			
b) Átvezetve a nyereségszámláról			226401	06	226401	06			
8. Az állam- és egyéb értékpapírok többletértéke az 1888. decz. 31-iki árfolyam szerint számítva									
a) Állam- és egyéb értékpapírok többletértéke az 1888. decz. 31-iki árfolyam szerint számítva			264971	57	264971	57			
Összesen	2863831	65	756474	46	2930306	11			

VAGYON

Az ASSICURAZIONI GENERALI vagyonállása 1888. deczember 31-én.

TEHER

A tétel neve	A			B			Összesen		
	frt	krj	frt	krj	frt	krj	frt	krj	
1. A részvényesek adósszevelei a tõke be nem fizetett részérõl	1837500		1837500		3675000				
2. Ingatlan birtok:									
a) városi telkek	4664303	18			4664303	18			
b) földbirtokok (gazdasági leltárral)	2786517	67			2786517	67			
c) 1888. deczember 31-én még el nem adott gazdasági termények a társaság földbirtokából	94680	10	946	10	94680	10	946	10	
3. Kölcsönök a társaság elõfizetési kötvényeire:									
a) Aktív életjáradékok és jézálog által biztosított, a felek halálakor felveendõ tõkek vételára			2400959	68	2400959	68			
b) Aktív életjáradékok és jézálog által biztosított, a felek halálakor felveendõ tõkek vételára			43345	—	43345	—			
4. Kamatozó jézálogilag biztosított tõkek kölcsönök:									
a) folyó	1423322	10			1423322	10			
b) hátralékos	693727	—			693727	—			
5. Kölcsönök letéteményezett állam- és más értékpapírokra	51839	88	26223	91	78063	79			
6. Állam- és más értékpapírok	4233898	67	1546237	23	5780135	90			
7. Váltak a társaságban	391091	51			391091	51			
8. Elõlegek a jézálog-osztálynak (alapsz. I. cz. e) pont)			327647	85	327647	85			
9. Pénzek folyó számlán különbözõ bankoknál és hitelintézeteknél	1106066	77	680462	17	1786528	94			
10. Kézpénz-készlet a triesti és velencei igazgatóságok pénztárában	192903	74	40167	79	233071	53			
11. Kézpénz-készlet a fiókok pénztárában	7471	53	29728	28	37199	81			
12. Maradvány a visszbiztosított számláiból	678904	58	2708	86	706013	44			
13. Maradvány az intézet fiókjainak számláiból	903467	33	144859	90	1048326	23			
14. Maradvány az A mérleg folyó számláiból			531028	44	531028	44			
15. Adóssok különbözõ címek alatt:									
a) Adóssok jézálog-kölcsönökre hátralékos kamatokkal	439159	72	304168	02	743327	74			
b) Adóssok jézálog-kölcsönökre hátralékos kamatokkal			4218	06	4218	06			
c) Letétek kezesség és biztosíték gyanánt	586683	81	471166	64	1057849	45			
d) Letétek Goldschmidt-alapítvány	3000	—			3000	—			
16. Díjtartalék átadott élet-visszbiztosításokra			601166	57	601166	57			
17. Butorzat és vasszekrények a társaság összes hivatalaiban, cégtáblák, papír és nyomtatvány az összes raktárakban									
18. Elõlegezett jutalékok és szervezési költségek									
Összesen	10498937	54	31908477	72	42407415	26			

A cs. kir. Assicurazioni Generali központi igazgatósága Triestben: Dr. Bazzoni Richard, Besso M., Báró Bruck Ottó, Dr. Calabi R., Dr. Maurogonato I., Báró Morpurgo J. Segré V. A vezérigazgató: Besso József. Magyarországi vezérigazgató: Budapestben az intézet saját házában, Dorottya-utca 10 sz.

S.-a.-Ujhely, Nyomatott a „Zemplén” gyorssajtóján.

Bõvebb társasági jelentések az alanti főgynökségnél kaphatók. Ugyanitt felvilágosítások legnagyobb készséggel adhatnak és biztosítási ajánlatok a tüz., élet- és szállítványbiztosítási ágazatokban a legbiztosabb feltételek és legolcsóbb díjak mellett eszközölhetnek. A s.-a.-Ujhelyi főgynökség Reichard Mór és fia.